

בבית המשפט העליון

בש"פ 8592/16

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996; ולפי סעיפים 10 ו-10יג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971

תאריך הישיבה: כ"א בחשוון התשע"ז (22.11.2016)

בשם המבקשת: עו"ד רחל אבישר; עו"ד יעל עצמון

בשם המשיב: עו"ד עדי קידר

החלטה

1. בקשה להארכת מעצר רביעית מעבר לשישה חודשים לפי סעיף 62(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), ולפי סעיפים 10 ו-10יג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער) להארכת מעצרו של המשיב ב-45 ימים החל מיום 15.11.2016 או עד למתן פסק-דין בתפ"ח 932-01-16 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

כתב האישום

2. עובדות כתב האישום וההליכים המשפטיים פורטו זה מכבר בהחלטות קודמות של בית משפט זה שנגעו לעניינו של המשיב (בש"פ 5859/16 פלוני נ' מדינת ישראל (29.8.2016) (להלן: בש"פ 5859/16) ובש"פ 7269/16 מדינת ישראל נ' פלוני (27.10.2016) (להלן: בש"פ 7269/16)), ועל כן נביאם כאן בקצרה בלבד. נגד המשיב,

קטין יליד 1998, ונאשם בגיר נוסף (להלן: בן אוליאל) הוגש ביום 3.1.2016 כתב אישום הכולל שמונה אישומים, והמייחס למשיב שורה של פעולות "תג מחיר" וכן פעולות אחרות שנעשו במסגרת התארגנות של קבוצה קיצונית שמטרתה להביא לערעור יציבותה של מדינת ישראל באמצעות הפעלת טרור ואלימות. בין היתר, למשיב מיוחסות עבירות של חברות בארגון טרוריסטי; קשירת קשר לביצוע פשע ממניע גזעני; הצתה (3 עבירות); השחתת פני מקרקעין והשחתת פני מקרקעין ממניע גזעני (4 עבירות); היזק בזדון ממניע גזעני (16 עבירות); עלבון דת ממניע גזעני; ופגיעה ברגשי דת. יצוין כי האישום השני מייחס למשיב עבירת קשירת קשר לביצוע פשע ממניע גזעני, בגין מעורבותו בתכנון אירוע הצתת בית משפחת דוואבשה בכפר דומא, אשר הביא למותם של שלושה מבני המשפחה, זאת על אף שלא נטל חלק פעיל בביצוע הפיגוע. לבן אוליאל יוחסו באישום זה שלוש עבירות רצח, שתי עבירות ניסיון רצח, ועבירות הצתה וקשירת קשר לביצוע פשע ממניע גזעני.

ההליכים עד כה

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של המשיב ובן אוליאל עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם, ומעצרו מעצרו של המשיב הוארך בהסכמתו עד למתן החלטה אחרת, וזאת לצורך הכנת תסקיר מעצר בעניינו. ביום 19.6.2016 הוגש תסקיר מעצר משלים, בו שירות המבחן פרס מסקנותיו מאבחון פסיכולוגי שנערך למשיב, ממנו עולה כי הוא מחזיק בעמדות "פטריוטיות-לאומיות" במסגרתן מוכן להפגין תוקפנות ומלחמתיות נגד מי שנתפס בעיניו כאויב הקולקטיב שלו. בהתבסס על כך, שירות המבחן אמנם ציין כי המסוכנות הנשקפת מן המשיב היא נמוכה, אולם סבר כי הוא אינו מתאים למסגרת של חסות הנוער, וכן נשללו חלופות מעצר שהוצעו. משכך, שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחרר את המשיב.

4. ביני לביני, ומאחר שמשפטו של המשיב לא תם בחלוף שישה חודשים ממועד הגשת כתב האישום, ביום 10.7.2016 האריך בית משפט זה בפעם הראשונה את מעצרו של המשיב בהסכמתו ב-45 ימים (בש"פ 4969/16).

5. ביום 17.7.2016 בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בקבעו כי חרף קטינותו, חלופת מעצר בעניינו לא תסכון, וזאת לאור המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו ולאור עמדת שירות המבחן. על כן, נקבע כי חרף אופן החקירה ותנאי המעצר הלא פשוטים והשפעתם על מצבו הנפשי של המשיב, לא ניתן לסכן את ביטחון הציבור ולשקול את שחרורו לחלופת המעצר. ערר על

ההחלטה שהגיש המשיב לבית משפט זה נשמע יחד עם בקשה שנייה להארכת מעצרו בפני השופטת א' חיות, וביום 29.8.2016 הורה בית המשפט על דחיית עררו של המשיב ועל קבלת בקשת המבקשת להארכת מעצרו ב-45 ימים. זאת, לאחר שקיבל עדכונים על מצבו הנפשי של המשיב ולאחר שהוגש תסקיר מעצר משלים מטעם שירות המבחן במסגרתו צוין כי יש צורך בבחינת אפשרות של מעצר באיזוק אלקטרוני. נקבע כי אמנם לא ניתן לאיין את מסוכנותו של המשיב באמצעות חלופת מעצר, אולם יש צורך לבחון את ההתפתחות שחלה לאחרונה במצבו הנפשי.

6. ביום 13.9.2016 הוגש לבית המשפט המחוזי תסקיר מעצר משלים מטעם שירות המבחן, בו הומלץ על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני בבית סביו בבית שמש, וביום 26.9.2016 – לאחר ששמע את טענות הצדדים – הורה בית המשפט על הותרתו של המשיב במעצר עד לתום ההליכים המשפטיים. זאת, בין היתר, בהתבסס על חומר חסוי שהוצג לבית המשפט במעמד צד אחד, המחזק את חוסר האמון במשיב ואת החשש כי יפר את התנאים המגבילים שיוטלו עליו. ערר על החלטה שהגיש המשיב לבית משפט זה נשמע יחד עם בקשה שלישית להארכת מעצרו בפני השופט מ' מוזס, וביום 27.10.2016 הורה בית המשפט על דחיית עררו של המשיב ועל קבלת בקשת המבקשת להארכת מעצרו ב-45 ימים. נקבע כי מסוכנותו הברורה של המשיב עולה מהחלטות בית המשפט המחוזי ומהחלטת בית המשפט בבש"פ 5859/16. בנוסף, בית המשפט עמד על המניע האידיאולוגי שבבסיס המעשים המיוחסים למשיב, המוסיף להם נופך של חומרה יתרה. לבסוף עמד בית המשפט על הפער שבין התרשמות עבר של שירות המבחן מן המשיב לבין המלצתו הנוכחית, וזאת בהינתן הנתונים בדבר הפרות קודמות של צווים שיפוטיים.

7. בכל הנוגע להליך העיקרי, הרי שבקצרה יצוין כי ביום 3.1.2016 הוקרא כתב האישום למשיב ולבן אוליאל, והדיונים נדחו מעת לעת, בין היתר לבקשות ההגנה עקב בעיות ייצוג ועתירות לגילוי חומר ראיה. לאחר החלפת ייצוג של בן אוליאל ולאחר ביטול של מספר מועדי הוכחות, כיום קבועים 19 מועדי הוכחות, מתוכם שבעה בתקופת ההארכה המבוקשת.

הבקשה

8. בבקשה שלפניי שבה המבקשת ומדגישה את חומרת העבירות המיוחסות למשיב. לטענת המבקשת, מעשיו של המשיב והעובדה כי בוצעו לכאורה על רקע אידיאולוגי, מלמדים על המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו ועל כך שאינו סר למרות

רשויות החוק, ובהקשר זה המבקשת מפנה להחלטות בית משפט זה בבש"פ 5859/16 ובבש"פ 7269/16. המבקשת מוסיפה וטוענת כי במסגרת הליכים פליליים אחרים המתנהלים נגד המשיב, הוא הפר פעמיים את תנאי שחרורו; וכן הפר תנאי שהושת עליו במסגרת צו אלוף – דבר המלמד על הקושי לתת בו אמון. לבסוף, המבקשת מציינת כי העיכוב במשפטו של המשיב נבע בעיקר מהליכים רבים בנוגע לייצוגו של בן אוליאל והעלאת טענות בנוגע לתנאי מעצרו, וכן בשל בקשות דחייה מטעם ההגנה לצורך לימוד חומר החקירה רב ההיקף.

9. המשיב, מצידו, מתנגד לבקשה וטוען כי הימשכות ההליכים בעניינו מצדיקה את שחרורו לחלופת מעצר, כפי שהמליץ בעניינו שירות המבחן. המשיב מטעים כי עם חלוף הזמן משתנה נקודת האיזון ויש לבכר את זכויותיו על פני האינטרס שבבסיס המשך המעצר. לטענת המשיב, ספק אם יסתיים משפט הזוטא במסגרת מועדי ההוכחות הקבועים כעת, אשר רובם חורגים מתקופת ההארכה המבוקשת. בנוסף, נטען כי הימשכות ההליכים עד כה מקורה בחילופי הייצוג של בן אוליאל. זאת ועוד, לעמדת המשיב, בפני בית המשפט ניצבים כל הנתונים המאפשרים שחרורו לחלופת מעצר וביניהם קטינותו; העדר עבר פלילי; תסקיר שירות המבחן שהמליץ על מעצרו בפיקוח אלקטרוני; וקיומן של חלופות מעצר אצל קרובי משפחה שונים. לחילופין, עתר המשיב לקבלת תסקיר מעצר משלים אשר יבחן את חלופות המעצר המוצעות בעניינו.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בבקשה, בנספחים המצורפים לה ובהחלטות הקודמות של בית המשפט המחוזי ובית משפט זה, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שבפניי, מצאתי כי מכלול השיקולים מצדיק את קבלת הבקשה להארכת המעצר, כפי שיפורט להלן.

11. נקודת המוצא בעניינו היא שבחינת בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים תיעשה תוך איזון בין זכותו של המשיב לחירות, בשים לב לחזקת החפות, לבין האינטרס של שמירה על ביטחון הציבור וההגנה על הליך משפטי תקין (ראו: בש"פ 7994/16 מדינת ישראל נ' נפטלוביץ (31.10.2016); בש"פ 98/15 מדינת ישראל נ' שאנר (2.3.2015)). במסגרת איזון זה, על בית המשפט ליתן דעתו למגוון שיקולים וביניהם תקופת מעצרו של המשיב; חומרת העבירות המיוחסות לו; מידת מסוכנותו; עברו הפלילי; קצב התקדמות ההליך; והחשש מפני שיבוש הליכי משפט (בש"פ 2324/16 מדינת ישראל נ' פלוני (14.4.2016); בש"פ 5073/14 מדינת ישראל נ' פלוני (25.7.2014)). עם זאת, בעניינם של קטינים, בית המשפט מונחה על פי הוראותיו של

סעיף 10א לחוק הנוער הקובע כי מעצר הוא האמצעי האחרון שיש לנקוט בו, ויש לבחון בקפידה יתרה את היתכנותה של חלופת מעצר (ראו למשל: בש"פ 8768/16 מדינת ישראל נ' פלוני (18.11.2016); בש"פ 6502/10 מדינת ישראל נ' פלוני (13.9.2016)). דא עקא, נקבע לא אחת כי קטינות אינה מהווה חסינות, ובהעדר חלופה הולמת לא יהא מנוס ממעצרו של הקטין מאחורי סורג ובריח (בש"פ 6151/16 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקה 11 (8.9.2016)).

12. אמנם, הלכה היא כי עם הימשכות הליכי המשפט, ייטה האיזון לעבר שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר (בש"פ 7882/16 מדינת ישראל נ' ג'זין, בפסקה 12 (8.11.2016)), והדבר נכון ביתר שאת כשמדובר בנאשם קטין. ואולם, בעניין שלפניי, מן המשיב נשקפת מסוכנות גבוהה, הנלמדת הן מחומרת המעשים המיוחסים לו והן מהיקפם. צורמים במיוחד לכאורה דבריו של המשיב בפני המדובבים שהיו עמו בתא המעצר: "[...] תבוא לבקר קיצר אני אשאל אותו ואני אראה לך איפה זה שגם היום גם ערבי שזה העונש שלו מותר להרוג אותו ערבי גם חף מפשע כי אם זה בשביל ההרתעה [...]"] [ההדגשות במקור – ס.ג.]. (בש"פ 5859/16, בפסקה 15). כפי שציינה השופטת א' חיות בהחלטתה שם, דברים אלו עומדים בניגוד גמור לדבריו של המשיב בפני שירות המבחן ולהתרשמות ממנו. זאת ועוד, עניינו של המשיב נבחן פעמיים על ידי בית משפט זה, אשר נתן דעתו למכלול הנסיבות ומצא כי מסוכנותו של המשיב לא פחתה. זה המקום אף לשוב ולציין כי בית משפט זה קבע לא פעם כי עבירות המבוצעות על רקע אידיאולוגי מעידות, מעצם אופיין ונסיבותיהן, על מסוכנות עתידית של מבצען (ראו: בש"פ 6539/15 מדינת ישראל נ' אבו סאלח, בפסקה 15 (19.10.2015)). בנוסף, יש ליתן את הדעת לעובדה שנקבע כי המשיב לא קיים צווים שיפוטיים שניתנו נגדו בעבר עת שוחרר בתנאים מגבילים (בש"פ 7269/16, בפסקאות 15-16). אשר לטענות המשיב ביחס לאפשרות בחינת חלופת מעצר אחרת ולהשגותיו על דחיית המלצת שירות המבחן בתסקירו האחרון תסקיר שירות המבחן, הרי שמקומן של טענות אלה הוא במסגרת בקשה לעיון חוזר בפני בית המשפט המחוזי. על כן, ובהעדר טענה לשינוי נסיבות בעניינו של המשיב, הכף נוטה לעבר העדפת האינטרס הציבורי על פני חירותו של המשיב.

13. לבסוף, ישנו צפי להתקדמות משמעותית בתיק מכאן ואילך, באשר כבר עתה קבועים 19 מועדים הוכחות בבית המשפט המחוזי, שבעה מהם בתקופת המעצר המבוקשת. אמנם, לא נעלמה מעיני העובדה כי מקור העיכוב בשמיעת ההוכחות בתיק זה אינו במשיב אלא בשאלת ייצוגו של בן אוליאל, אולם אין בכך כדי לבכר את זכויותיו על פני האינטרס הציבורי שבהמשך מעצרו.

14. סוף דבר, הבקשה מתקבלת. מעצרו של המשיב מוארך בזאת ב-45 ימים החל מיום 15.11.2016 או עד למתן פסק-דין בתפ"ח 932-01-16 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"א בחשון התשע"ז (22.11.2016).

ש ו פ ט